

Smysl otázky a hermeneutika

Smysl otázky není a principiálně nemůže být omezen na její „fakticitu“, ale nutně se nějak vztahuje k něčemu snad pouze tušenému, možná ani netušenému, někdy však velmi ostře konturami vymezenému (takže odpověď se čeká jen v podobě buď – anebo). To však znamená, že sama otázka nemůže být omezena na fakticitu, neboť může mít dobrý smysl nebo nejasný smysl, ale také málo smyslu, nedostatek smyslu, může být dokonce přímo nesmyslná. A když potom uvažujeme (a mluvíme) o jejím smyslu (nebo nesmyslnosti), nemůžeme nikdy zůstat u otázky samé (zejména nikoli izolované, vytržené z kontextu), ale musíme se vztahovat také ke smyslu (či nesmyslnosti), který samotnou otázku přesahuje, tj. nevztahuje se pouze k ní, neplatí pouze pro ni a o ní, ale i pro onen širší kontext a o něm. Otázka po smyslu se tak jakoby šíří, od užších kontextů nás postupně vede ke kontextům dalším, širším – a posléze nám jakoby uniká v nedohlednu. Máme možná důvod se tázat po smyslu ve velkých, ba největších souvislostech, posléze snad dokonce po smyslu všeho, veškerenstva, světa vůbec – ale má potom takové tázání stále ještě smysl?

(Písek, 141027-2.)